

Aktuelt til Dyr læger

Læs artiklerne: [Forlængelse af ordinationsperioder](#), [Automatisk selektiv udpegning af goldkøer til PCR-undersøgelse](#), [Kvægafgiftsfonden Mycoplasma i danske malkekvægbesætninger](#)

Mælkeafgiftsfonden

Indhold

[Forlængelse af ordinationsperioder](#)

[Automatisk selektiv udpegning af goldkøer til PCR-undersøgelse](#)

[Mycoplasma i danske malkekvægbesætninger](#)

Forlængelse af ordinationsperioder

Det er pr. 8. juni 2011 blevet muligt at opnå en ordinationsperiode på 9 måneder ved aftale om OSR med tilvalgsmodul 2. Forudsætningen er, at såvel kvægbruger som dyrlæge indberetter alle oplysninger vedrørende medicinforbrug via programmet Dyreregistrering. Dyr lægens indberetninger skal foretages inden 2 dage. Landmandens indberetninger skal være i orden inden førstkommande rådgivningsbesøg.

Landmænd, der ønsker at opnå en forlænget ordinationsperiode, skal tegne en ny aftale om OSR med besætningsdyrlægen. Ny kontrakt kan hentes på [FVST's hjemmeside](#). Vær opmærksom på at medicinregnskabet ved tegning af den nye type aftale kan "køre" videre. Der bliver altså ikke foretaget en automatisk "nulstilling" af regnskabet, når en ny aftale afløser den gamle.

Ved indgåelse af den nye type aftale erklærer landmanden sig indforstået med at registrere alle medicinske behandlinger i Dyreregistrering og give såvel besætningsdyrlægen som FVST adgang til disse registreringer i en efterfølgende periode på 5 år.

Jævnfør bekendtgørelsen er det et krav, at den besætningsansvarlige meddeler Videncentret for Landbrug, Kvæg, at lægemidler ønskes registreret i Dyreregistrering og at oplysningerne skal være tilgængelige for besætningsdyrlægen og kontrolmyndigheden. Vi vil gerne gøre opmærksom på, at denne meddelelse automatisk tilgår Videncentret, når besætningsdyrlægen i VetReg tilmelder besætningen den nye aftale. Yderligere henvendelse til Videncentret er derfor overflødig.

Det er pr. 8. juni 2011 blevet muligt at opnå en ordinationsperiode på 9 måneder ved aftale om OSR med tilvalgsmodul 2. Dyr lægens indberetninger skal foretages inden 2 dage. Landmandens indberetninger skal være i orden inden førstkommande rådgivningsbesøg.

Ændrede betegnelser på landmands-kategorier

Betegnelserne på de tre forskellige landmands-kategorier er pr. 8. juni 2011 ændret som følger:

- "God landmandspraksis" (GLP) er ændret til "**almindelig rådgivning**"
- "Tilfredsstillende landmandspraksis" (TLP) er ændret til "**ekstra rådgivning**"
- "Mindre god landmandspraksis" (MGLP) er ændret til "**skærpet rådgivning**"

Der er udelukkende tale om en navneændring. Der er ikke foretaget funktionelle ændringer i forhold til de tre kategorier.

Grænseværdier - men ingen "gul kort-ordning" for kvæg

FVST har fastsat grænseværdier for dødelighed og medicinforbrug i kvæg- og svinebesætninger. Foreløbig er "gul kort-ordning" dog kun indført for svinebesætningerne.

For kvægbesætningerne har grænseværdierne foreløbig kun haft betydning for muligheden for at benytte sig af den såkaldte "hurtig-oprykning" ved førstegangstegning af aftale om OSR. Overskridelse af de fastsatte grænseværdier er en hindring for at kunne opnå "hurtig-oprykning" fra landmandskategorien "ekstra rådgivning" til "almindelig rådgivning".

Et nytligt vedtaget lovforslag vil formentlig inden udgangen af 2011 medføre en ny bekendtgørelse omkring indførelse af "gul kort-ordning" på kvæg. Indførelse af en sådan ordning vil medføre nedrykning til landmands-kategorien "skærpet rådgivning" ved overskridelse af de fastsatte grænseværdier. Den nuværende model for beregning af medicinforbrug og fastsættelse af grænseværdier indebærer at en lang række besætninger, hvor ungdyrene primært er under 12 måneder gamle, bedømmes væsentligt hårdere end besætninger, der enten har en mere ensartet aldersfordeling af ungdyrene eller primært består af ungdyr ældre end 12 måneder. Videncentret for Landbrug, Kvæg arbejder på at opnå en mere ensartet vurdering af besætningerne uafhængig af besætningsstruktur og produktionsform og håber på i fællesskab med FVST at finde en rimelig løsning, inden "gul kort-ordningen" bliver indført for kvæg.

/Henrik Læssøe Martin, dyrlæge, hlm@vfl.dk

Automatisk selektiv udpegning af goldkøer til PCR-undersøgelse

Det har i længere tid været muligt at tilmelde en besætning til automatisk PCR-undersøgelse af alle køer for mastitisbakterier inden goldning.

Nu er det også blevet muligt at udpege en del af køerne efter eget ønske.

For at kunne benytte sig af denne service, skal landmanden være tilmeldt SMS- eller mailservice (foretages i Dyreregistrering på besætningsfanen under "Funktioner"). Landmanden får dermed besked om hvilke køer, der er udpeget automatisk og har således mulighed for at foretage ændringer, inden analyserne gennemføres.

Opsætning af kriterier for selektion til prøvetagning kan foretages via RYK kontor eller ved selv at taste i Dyreregistrering under ejendomsfane, "Sundhedsstatus" og "PCR tilmeld".

Udpegningen kan ske ud fra kocolletal eller celletalsværdi fra den sidste eller de tre sidste ydelseskontroller.

Der kan eksempelvis tastes, at der kun ønskes prøver af køer over 200.000 i kocolletal i sidste prøve og samtidig hvis en af de tre sidste er over 300.000.

Der kan også vælges udpegning på baggrund af celletalsværdier eller forskellige kombinationer mellem celletal og celletalsværdier.

/Jørgen Katholm, dyrlæge, jka@vfl.dk

Mycoplasma i danske kvægbesætninger

Mycoplasma som sekundær eller primær årsag til sygdom

Mycoplasma Bovis er en bakterielignende organisme, der smitter ved direkte kontakt fra kreatur til kreatur. Smitten sker primært via snot og spyt – det vil sige via foder, vandtrug ved malkning og via mælk. Samtidigt er den følsom overfor udtørring og desinfektion. Derfor er en god staldhygiejne og gode malkerutiner den bedste anbefaling til, at undgå smitte indenfor besætningen. Det handler naturligvis også om at undgå at få smitten ind i besætningen. Det gøres, ligesom ved øvrige smitsomme sygdomme, bedst ved at undgå at indkøbe dyr.

Fra udlandet er den beskrevet som årsag til yverbetændelse, lungebetændelse og ledbetændelse hos voksne kvæg, og lungebetændelse og mellemørebetændelse hos kalve. Udvikling af disse symptomer er imidlertid ofte forårsaget af et komplekst samspil mellem bakterier, miljø, management og fodring. Det, at en given bakterie findes i en besætning, er derfor ikke altid ensbetydende med, at den giver anledning til sygdom. Bakterien er kvægspecifik og smitter ikke til mennesker.

Mycoplasma Bovis er beskrevet som både primær og sekundær årsag til infektioner hos kvæg. Fra udlandet er især tilfælde med tilfælde af alvorlig yverbetændelse af smitsom karakter kædet sammen med forekomst af bakterien. Andre symptomer på infektion med Mycoplasma Bovis kan være arthritis eller pneumoni hos køer eller hyppig forekomst arthritis, keratitis eller otitis media hos kalve. I den seneste tid er der kommet beretninger om besætninger i hele landet, der alene bedømt på de kliniske symptomer muligvis kan have en sammenhæng med infektion med Mycoplasma Bovis. For at koble symptomerne med tilstedeværelsen af bakterien er det derfor afgørende, at diagnosen bliver verificeret. Mycoplasma diagnostik er traditionelt set vanskelig, da bakterien kun vanskeligt lader sig dyrke. Herhjemme udbydes diagnostik både på Veterinærinstituttet og hos Eurofins i Holstebro.

- Veterinærinstituttet anbefaler dyrkning fra ledvæske, mælk eller andre vævstyper samt serologiske undersøgelser af parrede blodprøver
- På Eurofins er der netop indført PCR-undersøgelser for Mycoplasma Bovis fra mælk og evt. ledvæske. Undersøgelsen foretages med et såkaldt "3-kit", der udover Mycoplasma også omfatter undersøgelse for Staf. aureus og Strep. agalactiae (B-Streptokok). Tolkningen af

resultaterne fra PCR er vanskelig, da der ikke er etableret en sammenhæng mellem bestemte PCR-værdier og graden af infektion. Foreløbig må de eksisterende grænser for infektion betragtes med forsigtighed og gerne kobles til anden diagnostik. Ved indsendelse af prøver til PCR anbefales brug af mælkeprøveglasser, der er primet med bronopol. Bronopol forhindrer opformering af bakterien i prøven og vil således medvirke til mere korrekte resultater. Ved henvendelse til laboratoriets kundeservice på tlf. 7660 4353 (direkte nr.) eller via mail: mastitis@eurofins.dk kan emballage til PCR prøver rekvireres. Glassene stilles gratis til rådighed og faktureres kun hvis de ikke sendes retur.

Forekomst af antistoffer i slagtekalvesætninger

Veterinærinstituttet-DTU har i januar 2010 undersøgt 200 sera fra 9 besætninger geografisk fordelt på Sjælland, Fyn, Lolland og Nord-/Midtjylland. Prøverne stammer fra slagtekalvesætninger og er udtaget i et vaccineprojekt. Alderen på kalvene varierer mellem 3 og 6 måneder. 173 af seriene (87 %) var serologisk positive for Mycoplasma Bovis.

Titerfordelingen af de 200 sera var:

	S/P-værdi	Antal	%
0	<9,74	27	13,5
+	>9,89	85	42,5
++	>70,04	53	26,5
+++	>100,19	24	12
++++	>130,35	10	5

Prævalensen indenfor besætningerne varierede mellem 60 % og 100 %. Denne undersøgelse viser således en meget høj prævalens af antistoffer overfor Mycoplasma Bovis i Danmark.

I det foreliggende materiale fra undersøgelsen foreligger der ikke oplysninger, der kan belyse sammenhængen mellem antistoffer overfor Mycoplasma Bovis og kliniske symptomer.

Forekomst af antistoffer i indsendelser til Veterinærinstituttet

Veterinærinstituttet har undersøgt i alt 33 prøver for Mycoplasma Bovis det seneste halve år, heraf 31 prøver med positivt resultat. I den samme periode er undersøgt 14 parrede blodprøver, hvoraf kun få viser specifik titerstigning. Der er ingen oplysninger om varighed og typen af kliniske symptomer, der er set i disse tilfælde. På denne baggrund synes det oplagt, at der findes mange dyr og besætninger med antistoffer mod Mycoplasma Bovis. Den kausale sammenhæng med kliniske symptomer kan ikke beskrives ud fra disse resultater.

Behandling af infektioner med Mycoplasma Bovis

Behandlingsmæssigt er der pt. ingen klare retningslinjer, da Mycoplasma-infektion ikke findes på Fødevare-styrelsens behandlingsvejledning for kvæg. Til gengæld er infektion med forskellige mycoplasmaarter velbeskrevet hos svin. Derfor findes der også flere anvisninger på hvilke produkter, der kan anvendes til svin. Sulfa/TMP, tetracykliner, lincomycin (ikke registreret til kvæg) og tylosin er nævnt. Tiamulin anbefales til behandling af svin med blodforgiftning som følge af Mycoplasma. Brug af dette middel kan dog ikke anbefales til kvæg, da undersøgelser har vist væsentlige smertereaktioner ved intramuskulær injektion på kalve. Understøttende behandling med NSAID kan være indiceret.

Mycoplasma Bovis er en bakterielignende organisme, der smitter ved direkte kontakt fra kreatur til kreatur. Smitten sker primært via snot og spyt – det vil sige via foder, vandtrug ved malkning og via mælk.

Kontakt ved mistanke eller konstateret infektion

Videncentret for Landbrug, Kvæg deltager gerne med faglig backup eller sparring i tilfælde, hvor der er klinisk mistanke om eller konstateret infektion med Mycoplasma Bovis. Kontakt Jørgen Katholm eller Kaspar Krogh.

/Kaspar Krogh, dyrlæge ksk@vfl.dk